

Król August III Sas w Opolu (Historia)

Miasto

Kultura

29.09.2023 g. 09:00

Na przełomie 1733 i 1734 roku w Opolu przebywał elektor saski Fryderyk August II Wettin, przyszły król Rzeczypospolitej August III. Do miasta przybył w trakcie swojej podróży na koronację w Krakowie i zatrzymał się w nim na dłuższy czas.

W tej kamienicy na opolskim Rynku zatrzymał się przyszły król Polski August III

Pobyt monarchy jest słabo znanym epizodem w dziejach Opola, o którym brak wzmianek w monografiach dziejów miasta. Jednak w archiwach w Dreźnie, Opolu i Wiedniu znajduje się bogaty materiał źródłowy, który uzupełniony o notki prasowe, pozwolił odtworzyć przebieg pobytu Wettina, jego ministrów i dworu elektorskiego (już wtedy nazywanego królewskim) w Opolu. Jako pierwszy dotarł do miasta 8 grudnia 1733 roku prezydent saskiej Tajnej Rady feldmarszałek August Christoph von Wackerbarth. Z rachunków miejskich przechowywanych w Archiwum

Państwowym w Opolu wiemy, że zamieszkał w kamienicy we wschodniej pierzei rynku. Kilka dni później do Opolu przybyli czy to osobno, czy towarzysząc elektorowi ministrowie gabinetowi: Aleksander Józef Sułkowski, Heinrich von Brühl, Adolf baron Seyffertitz, Johann Georg von Einsiedel i Friedrich Gotthard von Bülow, a także panowie polscy: Antoni Sebastian Dembowski, Jan Cetner, Bernard Godzki, Mikołaj Świniarski, Ludwik Szodrski wraz z synem i świtą, starosta bolimowski Jan Lubomirski, Jan Kanty Moszyński, miecznik koronny Aleksander Lubomirski z żoną, Jerzy Paweł Lubomirski i hrabina Maria Franciszka Sułkowska.

Przyjazd Króla

Sam Fryderyk August II opuścił Drezno 9 grudnia 1733 roku, podróżując przez Czechy, dotarł do Opolą 15 grudnia 1733 około godziny szóstej wieczorem. Sam przyjazd Fryderyka II Augusta poprzedzony był odpowiednimi przygotowaniami, pod koniec listopada 1733 roku przybyły bagaże elektorskie, wojskowi i kompanie „Garde du Corps”, wozy generalnego sztabu, 6 grudnia bagaże feldmarszałka Wackerbartha, a 15 grudnia karoce i powozy, którymi podróżowali dostojni goście oraz wozy z ich, jak to dzisiaj byśmy nazwali, podręcznymi bagażami. Z dokumentów przechowywanych w drezdeńskim archiwum wynika, że podróż była ogromnym przedsięwzięciem logistycznym, orszak składał się z około tysiąca osób i 861 koni. W trakcie pobytu elekta w Opolu te ostatnie rozlokowane były w okolicznych wsiach – jak zapisano w źródle - po polskiej i niemieckiej stronie Odry. Takie określenie świadczy, że rozróżniano wtedy brzegi rzeki biorąc pod uwagę granice Śląska z terenami polskimi i niemieckimi. Wiadomo, że w dwóch wsiach po polskiej stronie, Wróblinie i Zakrzowie rozlokowano 100 i 112 koni, a po stronie niemieckiej w Półwsi 52, Wójtowej Wsi 58, Borkach 140, Chrzaszczycach i Złotnikach 283, Folwarku 53 i Żerkowicach 63 konie. Fryderyk August II wraz z niemal całą świtą zamieszkał w Opolu.

Trzy komnaty, łazienka i garderoba

Nieznane są koszty pobytu elektora i jego dworu, które zapewne pokrył skarb elektorski. Wyjątek stanowią 74 talary i 9 groszy, które magistrat opolski wydał na naprawy i przygotowanie niektórych kwater (m. in. tej, w której zamieszkał Wackerbarth). Na pewno wysokie musiały być koszty wynajęcia kwatery dla przyszłego króla Augusta III, dla którego w kamienicy przy opolskim rynku - domu pocztowym (PostHaus)- przygotowano trzy komnaty, łazienkę, garderobę, kuchnię, komorę na srebra oraz ogród. Dostojnicy zajęli cztery kolejne kamienice znajdujące się na tej samej, północnej pierzei rynku. Hrabia Sułkowski w kamienicy przylegającej do domu pocztowego zajmował pokoje od strony frontowej i z tyłu, piwnice i komorę. Kolejny dom zajął tajny radca Brühl, który zajmował na drugiej kondygnacji pokój z przodu i tyłu, oraz komorę od strony frontowej. W tej samej kamienicy mieszkał też referendarz Dembowski zajmujący pokój z przodu. Przedostatnia kamienica zajęta była przez kuchmistrza koronnego Cetnera i starostę

Godzkiego, którzy zajmowali pokoje z przodu i tyłu, a w ostatniej zamieszkali Lubomirscy i Moszyński.

26.

1716 16 16

Die vorerwähnte Zuteilung
wird vermittelst der
Zuteilung.

Wunder in Augsburg den 20.
Erster: dem König. Hofmeister
und Ober-Präsidenten General-
feld-Marschall, Grafen
von Biberach, Major des
Regiments, in dem Regiment
König. Infanterie, den
C. 1716. 20. Am 20. 1716.
und den 17. 1716. 1716.
König, den 3. 1716, a. 8. 1716
1716. 1716. 1716. 1716.

36. 1716

Wunder in Augsburg den 20.
Erster: dem König. Hofmeister
und Ober-Präsidenten General-
feld-Marschall, Grafen
von Biberach, Major des
Regiments, in dem Regiment
König. Infanterie, den
C. 1716. 20. Am 20. 1716.
und den 17. 1716. 1716.
König, den 3. 1716, a. 8. 1716
1716. 1716. 1716. 1716.

9. 1716

1716

Pobyt w Opolu

Na podstawie zasobów archiwalnych, możemy odtworzyć wybrane zdarzenia podczas pobytu przyszłego króla w Opolu. W niedzielę 20 grudnia Wettin uczestniczył w mszy świętej w kościele p.w. Podwyższenia Świętego Krzyża, a w trakcie świąt Bożego Narodzenia nie pokazywał się publicznie. W pierwszy dzień Nowego 1734 Roku Fryderyk August II modlił się przed obrazem Matki Bożej w kościele jezuickim p.w. Świętej Trójcy. Na rozrywkę pozwolił sobie 22 grudnia 1733 roku, gdy dzień spędził polując w lasach hrabiego Antoniego Krzysztofa Prószkowskiego. Króla ochraniało 80. grenadierów konnych z regimentu dragonów Batthyány'ego, który podczas pobytu elektora saskiego pełnił wartę przy rezydencji Wettina, a także obsadzał wartownię i bramy miejskie.

Wyjazd na koronację

Fryderyk August II oczekiwał w Opolu najpierw na rozwój sytuacji w rejonie Krakowa i przybycie na pogranicze śląsko-małopolskie stosunkowo licznej delegacji panów polsko-litewskich, a następnie przyjazd swojej małżonki Marii Józefy, która z synem Franciszkiem Ksawerym dotarła do miasta 3 stycznia 1734 roku. Dopiero następnego dnia, w poniedziałek 4 stycznia 1734 roku, po prywatnej mszy, elektor z rodziną i dworem udali się w dalszą podróż do Tarnowskich Gór.

Opracował: profesor **Tomasz Ciesielski** oraz **Sebastian Ruszała**

Zdjęcia: **archiwum prywatne**

Dane kontaktowe
Wydział Promocji

ul. Szpitalna 3b-5-7

45-010 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

Lokalizacja

Tagi

Król August III Sas

Opole

historia

Opole i kropka